

Göteborgs Stad
Park och natur

Policy för papperskorgar & askkoppar

Rapport 03-3
m. tillägg 05-7

Förord

Materialet till denna rapport har tagits fram av Charlotte Horgby och bearbetats och slutförts av Anna Olsson, Park- och naturförvaltningen.

Policyn skall fungera som ett stöd och en vägledning i valet av papperskorgar till stadens rum. Papperskorgar för badplatser och till evenemang behandlas inte i denna policy.

Tack till Ingemar Blixt på gaturenhållningen som har bistått med synpunkter och guidat runt i staden. Och tack till alla andra som har kommit med tips, synpunkter och bild-material.

För att målet med denna policy för papperskorgar skall kunna bli verklighet är det en förutsättning att alla som är med och beslutar om vår utemiljö får ta del av den.

Förslaget av modeller för papperskorgar måste förankras i alla led och samordnas mellan landskapsarkitekter, intendenten, entreprenörer, fastighetsbolag och beställare.

Synpunkter tas tacksamt emot när det gäller innehållet i rapporten och dess praktiska betydelse. Park- och naturförvaltningen ser till att en nätversion av rapporten regelbundet uppdateras.

Samtliga bilder, med undantag av produktbilderna på askkoppar, är tagna av Charlotte Horgby eller Anna Olsson om inget annat anges.

Innehållsförteckning

Policy för papperskorgar	1
Praktiska aspekter	3
Skötsel	4
Tillgänglighet	5
Placering	6
Modellval	7
Färgval	8
Strategi för utbyte	9
Sammanfattning	10
BILAGA 1:	
Askkoppar i offentliga rum	11
Modell- och färgval	12

Policy för papperskorgar

Rapporten skall fungera som en policy för stadens pappers-korgar. Policyn ingår i projektet ”Vacker stad”, ett samarbetsprojekt som verkar för en upprustning av stadsmiljön i Göteborg. Policyn är ett av många delprojekt. ”Vacker stad” arbetar också med t ex sittplatser, belysning och markbehandlingsplaner.

En utgångspunkt för policyn är att det finns för få pappers-korgar i Göteborg framför allt längs primära stråk.

Policyn ligger till grund för framtagandet av en modellserie, som kan användas permanent i de flesta miljöer i vår stad. Papperskorg av mer tillfällig karaktär för stadens evene-mang och papperskorgar vid kommunens badplatser behandlas inte i denna policy.

Fler, bättre och vackrare papperskorgar är mottot. Viktiga aspekter såsom tillgänglighet och tömning vägs in i valet.

Policyn bör kunna användas på alla kommunala ytor, såväl trafikmark som parkmark, såväl torg som parker.

Policyn är en del av projektet ”Vacker stad” och syftar till att ge vägledning vid val av papperskorgar i Göteborg.

Målet är att öka antalet och höja standarden på våra papperskorgar.

Papperskorgen Jakob (Nifo), på Kungssportsplatsen.

Estetiska aspekter är viktiga.

För viktiga platser skall papperskorgar väljas utifrån platsens karaktär.

Papperskorgar bör ha en enkel form och ett relativt diskret utseende.

På grönsakstorget töms papperskorgarna tre gånger om dagen och man har kompletterat de små Rubena-papperskorgarna med ett säckställe från Sansac.

Vid val av papperskorg för stadens rum bör vi generellt utgå från en modellserie. Naturligtvis finns det platser undantagna från denna regel, t ex platser med stark historisk förankring. Där bör vi använda oss av mer stilhistoriska papperskorgar. Det kan vara platser där vi vill ha ett helt designprogram för möbleringen för att förstärka platsens karaktär t ex vid de nya kajstråken och deras platsbildningar.

Generellt skall papperskorgar inte framhävas. Formen skall vara enkel med ett diskret utseende.

Det tycks finnas ett oändligt behov av papperskorgar. Det behovet kan rimligen inte tillfredställas. Hämtmat-kulturen är en bidragande faktor till detta. En attitydförändring hos oss som vistas i vår utemiljö i kombination med fler och större papperskorgar i strategiska lägen ökar chanserna till en renare stad.

Praktiska aspekter

Vi bör undvika papperskorgar som står på en liten kort stolpe. Många papperskorgar på stolpe lutar med tiden eller ”hasar ner” och det är inte alltid detta åtgärdas. Metoden att sätta fast papperskorgen på stolpen med en ”slang-klämma” bör därför undvikas. Med två genomgående bultar kan inte papperskorgen hasa ner. En papperskorg som når ända ner till markytan sätter sig inte så lätt. Dessutom blir papperskorgen större.

Plastpåsen som sitter i papperskorgen skall inte synas. Det förtar intrycket av en annars pryddig lösning. En ring som man trär plastpåsen över inuti papperskorgen löser detta problem.

Papperskorgar skall ha lock eller ett tak, vilket försvårar för bl a fåglar att dra ut skräpet.

Stålplåten till papperskorgen bör vara minst 3 mm tjock för att göra det svårare att sparka sönder den. En perforerad stålplåt gör det svårare att spraya tydliga märken eller klistra fast lappar. Plast, som kan brinna och åldras fult skall undvikas.

Papperskorgen bör vara förankrad i marken.

Papperskorgar bör vara av minst 3 mm tjock stålplåt för att minimera vandalismering.

Papperskorgar skall ha lock eller tak.

Ett bra exempel på en väl fungerande papperskorg är Nifos Runar som rymmer 70 liter; töms från sidan och är markmonterad.

Tömning från sidan är att rekommendera.

Papperskorgen skall vara lätt att rengöra.

ÄR JCDecaux's papperskorg, framförallt vid hållplatser i stan, är kanske eleganta, men tunga att tömma och svåra att hålla rena.

Skötsel

Ur skötselhänseende går det bra med papperskorgar på 240 liter bara de kan tömmas från sidan.

Standardpapperskorgar bör dock vara något mindre, runt 100 liter. Papperskorgen bör kunna spolas ren på enkelt sätt och vaxas för att försvåra för dekaluppsättning och klotter. Gångjärn bör oljas in en gång om året.

Komplicerade låsanordningar försvårar hanteringen vid tömning och rengöring och bör undvikas.

Ur skötselhänseende är papperskorgar utan inre kärl att föredra. Avfallspåsen fästes enklast om en ring.

Tillgänglighet

Papperskorgens inkast bör vara ca 80 cm ovan marken för att kunna användas av barn och personer i rullstol.

För att komma åt att tömma en papperskorg underifrån behövs ett avstånd mellan mark och underkant av papperskorgen på minst 70 - 80 cm, vilket kolliderar med kravet på tillgänglighet. Också av denna anledning bör papperskorgar på stolpe undvikas. Dessutom ser det ofta obalanserat ut med en högt monterad papperskorg.

Papperskorgar bör ha inkast ca 80 cm ovan mark.

Nifos Jakob, 35 liter; monterad i rätt höjd.

Placering

Behovet av kompletterande papperskorgar är som störst i centrum. Men det behövs också papperskorgar i befintliga parker, primära stråk och övrigt i stadens rum.

Papperskorgar bör i princip inte placeras bredvid sittplatser. De är inte alltid rena, luktfria och utan skräp runtom. Därför bör papperskorgen stå en bit bort. Papperskorgar bör företrädesvis stå i naturliga knutpunkter, förankrade i hårdgjord yta, där man kan förvänta sig att folk passerar och där gestaltningen av rummet tillåter en papperskorg. De skall placeras så att de inte inkräktar på gångstråkets yta. De får inte heller riskera att utgöra ett hinder för synskadade.

Generellt bör montering på befintliga stolpar, framförallt på belysningsstolpar undvikas, eftersom skötselpersonalen måste kunna komma åt stolpens säkringslucka.

Möbleringen får inte placeras så att syn-skadade kan snubbla över den.

Papperskorgar får inte monteras på belysningsstolpar.

Kortedala torg. Glömde man papperskorgen vid projekteringen, eller?

Adrian i trädgårdsföreningen

Modellval

Papperskorgar beställs av tjockt varmförzinkad stålplåt, minst 3 mm tjockt. Cylinder med markkontakt är att föredra, i andra hand cylinder på egen stolpe. Papperskorgen skall ha ett diskret utseende och smälta in i miljön så mycket att den inte påverkar gestaltningen som helhet om inte det är tanken. Vi föreslår en designserie från Nifo som standard.

I historiska miljöer kan Byarums Bruks papperskorg på 125 liter vara ett bra val.

Modell	Volym
"Jakob", Nifo	35 liter
"Runar", Nifo	70 liter
"Adrian", Nifo	134 liter

Valet av volym och antal styrs främst av hur frekventerat platsen eller stråket är.

Adrians inkast är placerat något högre än vad policyn rekommenderar.

Färgval

Papperskorgar skall generellt inte framhävas.

Papperskorgen skall vara diskret och uttrycka funktion.

Förslag på val av färg:

Gator och torg svart eller varmförzinkad

Parker grön eller varmförzinkad

Kajer varmförzinkad

Standard för pappers-korgar bör vara varmförzinkad eller svartlackerad i hårdgjorda miljöer och grönlackerad i parkmiljö.

RAL 7042

RAL 6012

RAL 9005

Nifos papperskorg Jakob i svart tillsammans med Byarums bänk Lessebo på Bastionsplatsen.

Säckställ som används permanent bör ersättas med stora papperskorgar.

Strategi för utbyte

En inventering av beståndet papperskorgar, för att konstatera var behovet av utbyte finns, bör genomföras. Primära stråk i de olika stadsdelarna bör i första hand förses med papperskorgar. En inventering av vad som bedöms vara primära gångstråk håller på att tas fram. Generellt är det stråk med tydliga målpunkter – t ex gångvägar till och från hållplatser, köpcentra mm.

Akut utbyte och utökning av antalet papperskorgar bör framförallt göras i de centrala stadsrummen och parkerna. Vasaparken och Grönsakstorget är exempel på sådana platser. Vid utbyte bör man inte byta en papperskorg i taget, utan ta ett helhetsgrepp om t ex hela parken.

Målet skall vara att ersätta icke fungerande papperskorgar och tillfälliga lösningar som tenderar att bli permanenta.

En fallfärdig Rubena-korg och jämte en desperat insats i form av grönmålat Sansac-ställ i Vasaparken!

Sammanfattning

Policyn syftar till att ge vägledning vid val av papperskorgar i Göteborg.

Målet är att öka antalet och höja standarden på våra papperskorgar.

Längs primära stråk, framförallt i knutpunkter, skall det finnas papperskorgar.

För viktiga platser skall papperskorgar väljas utifrån platsens karaktär.

Säckställ som används permanent bör ersättas av stora papperskorgar.

PAPPERSKORGEN . . .

...bör ha en enkel form och ett relativt diskret utseende.

...skall vara lätt att rengöra och helst kunna tömmas från sidan.

...bör vara av minst 3 mm tjock varmförzinkad stålplåt och förankrad i marken.

... skall ha lock eller tak.

...bör ha inkast ca 80 cm ovan mark.

...får inte monteras på belysningsstolpar.

...`Runar´ i varmförzinkad stålplåt kan användas som standard både i parker och på torg.

...bör vara varmförzinkad stålplåt som standard eller svartmålad i hårdgjorda miljöer och grönmålad i parkmiljö.

Bilagan innehåller rekommendationer till fastighetsägare och café- och restaurangägare vid anskaffande av fristående askkopp.

I första hand används askkoppar som fästs direkt på byggnad.

FIMPFAKTA:

1,2 miljoner svenskar röker varje dag. 69% av dem uppger att de vill fimpas på ett sätt som inte skadar miljön.

Fimpen är det vanligaste skräpet i staden.

Förutom att den förfular är cigarettfimpen farlig för små djur och barn.

Den är också giftig för miljön då den innehåller bland annat tungmetallen kadmium.

(Håll Sverige Rent, Skräpprapporten 2005)

BILAGA 1:

Askkoppar i offentliga rum

Sedan juni 2005 är det förbjudet att röka på alla svenska serveringar. Det förväntas medföra att tobakskonsumtionen minskar, såsom i många andra länder där förbudet införts (www.tobaksfakta.org). En annan trolig, mindre trevlig konsekvens av förbudet, är att problemet med fimpar på gatan ökar då fler röker och fimpar utomhus, speciellt i direkt anslutning till de rökfria serveringarna (Håll Sverige Rent, Skräpprapporten 2005). Denna bilaga kan fungera som stöd i en situation där en ökad efterfrågan av askbehållare utomhus blir aktuell.

Bilagan om Askkoppar i offentliga rum är ett tillägg till policyn för papperskorgar ger riktlinjer vid val och placering av fristående askkoppar. Park- och naturförvaltningen står i regel inte för tillhandahållande av askkoppar i parker och på torg. I första hand är bilagan därför tänkt att användas för att ge rekommendationer till fastighetsägare och privata näringsidkare som driver exempelvis café- eller restaurangverksamhet då de vill använda offentliga utrymmen för att sätta upp askbehållare.

En utgångspunkt vid anskaffande av askkoppar är att de i första hand skall placeras på den aktuella fastighetens vägg. Modellerna och råden nedan, för fristående askkoppar, gäller för de tillfällen då undantag gjorts i samråd med Park- och naturförvaltningen.

I stort sett gäller de aspekter som tagits upp för placering av papperskorgar även för askkoppar. Dessutom är det särskilt viktigt att tänka på att askkoppen inte placeras i närheten av brandfarligt föremål och på en höjd som barn inte når upp till.

"Efraim" NifoLappset

"Torkel" NifoLappset

"no2" Byarums Bruk

"no1" Byarums Bruk

Färg- och modellval

Askbehållaren skall de ha ett diskret utseende både vad gäller färg och form. Den ska smälta in i miljön så mycket att den inte påverkar gestaltningen om det inte är tanken.

Välj gärna någon av de tre standardfärger som föreslås nedan (med undantag för vissa platser i centrum där det finns särskilda rekommendationer på färgsättning av möbleringen).

Gator och torg svart eller varmförzinkad

Parker grön eller varmförzinkad

Kajer varmförzinkad

RAL 7042

RAL 6012

RAL 9005

Till vänster föreslås två modeller på fristående samt två modeller väggmonterade askkoppar att använda som standard i miljöer av olika karaktär.

I historiska miljöer kan Byarums "no1" och "no2" vara ett bra val, medan NifoLappsets "Torkel" eller "Efraim" används i mer stadsmässiga och moderna miljöer.

Produktinformation

"Torkel" NifoLappset

höjd 870 mm diameter 200 mm

"Efraim" NifoLappset

höjd 260 mm diameter 133 mm

"Askkopp no1" Byarums Bruk

höjd 720 mm bredd 320 mm

"Askkopp no2" Byarums Bruk